

### Waldorfské školy se nazývají „svobodnými školami“. Znamená to, že zde děti mají absolutní volnost?

V žádném případě. Waldorfské učitelé na prvním stupni naopak budují vztah, který je postaven na přirozené autoritě učitele. Děti hledají hranice. Jen tehdy, jestliže jsou si díky dospělým vědomy těchto hranic, se cítí na jedné straně jistě a na druhé straně vnímají také vlastní individuální osobnost. Během jednotlivých vývojových fází se samozřejmě mění také vztah mezi učitelem a žákem.



### Není waldorfská pedagogika něco jako blažená procházka „růžovým sadem“? Dokáží se žáci později vypořádat s tvrdou realitou?

Praxe ukazuje, že žáci waldorfských škol jsou ceněni později i v dalších vzdělávacích institucích. Ve škole, kde nejsou osloveni pouze intelektuální schopnosti, se mohou od první třídy rozvíjet klíčové kvality jako týmová spolupráce, kreativita a schopnost přemýšlet v souvislostech. Absolventi základních waldorfských škol studují a pracují úspěšně ve všech oborech.

### Kdo byl Rudolf Steiner a co má společného s waldorfskou pedagogikou?

Rudolf Steiner byl rakouský filozof, který v roce 1919 založil první waldorfskou školu ve Stuttgartu. Tato myšlenka vzešla od Emila Molta, sociálně angažovaného majitele firmy Waldorf-Astoria, jenž chtěl zřídit školu pro děti svých zaměstnanců. Obsah a metody waldorfské pedagogiky vycházejí z vědomostí R. Steinera o zákonitostech vývoje dítěte a dospívající mládeže. Kromě pedagogiky našly duchovně vědecké výzkumy R. Steinera uplatnění také v biologicko-dynamickém zemědělství, lékařství, architektuře, umění a léčebné pedagogice.

### Jsou žáci na waldorfské škole vyučováni ideologicky?

Ve waldorfských školách se stejně jako v ostatních evropských školách vychází ve výuce z křesťanských hodnot. Waldorfské učitelé usilují o výchovu svobodných lidí, nevštěpují tedy dětem určitý světový názor. Spíše usilují o rozvinutí vloh svých žáků do té míry, aby byli v dospělosti schopni vlastní orientace, samostatného, odpovědného a sociálně pozitivně zaměřeného jednání. Waldorfské školy proto nepreferují žádné vyznání. Samotné duchovně vědecké smýšlení Rudolfa Steinera není předmětem vyučování.



### Financování soukromé Waldorfské základní školy Wlaštovka je vícezdrojové.

Waldorfská základní škola a mateřská škola Wlaštovka Karlovy Vary o.p.s. je nezisková organizace založená v roce 2012. Škola čerpá od MŠMT ČR řádné dotace na provoz, ale ty pokrývají pouze část nákladů. Další část je hrazena ze školného, které je nastaveno tak, aby bylo dostupné všem sociálním skupinám. Zbývající potřebné výdaje jsou hrazeny z ostatních zdrojů - to jsou většinou dary příznivců, rodičů a podporovatelů školy. Velmi důležitá je také pomoc rodičů a příznivců ve formě dobrovolné činnosti na školních akcích v rámci Spolku rodičů a přátel WŠW nebo mimo něj a pomoc při letních úpravách a úklidu školy. V prvních třech letech škola také získala finanční podporu města Karlovy Vary, které tak v počátku významně pomohlo vzniku celého projektu. *Do příštích let škola samozřejmě potřebuje další ochotné dárcy, aby mohla být zachována kvalita vzdělávání a sociální výše školného.*

### Některé z uvedených slavností jsou otevřeny veřejnosti, některé jsou pořádány především pro žáky školy a jejich rodiny:

Svatováclavská slavnost  
Michaelská slavnost  
Martinská slavnost  
Adventní spirála  
Vánoční jarmark  
Vánoční hra  
Tři králové  
Masopust  
Vynášení Mořeny  
Velikonoční slavnost  
Otvírání studánek  
Letnice  
Středověká slavnost  
Svatojánská slavnost

Podrobné informace najdete na [www.wlastovka.cz](http://www.wlastovka.cz)



Waldorfská základní škola a mateřská škola  
Wlaštovka Karlovy Vary o.p.s.  
Modenská 15, 360 07 Karlovy Vary  
IČ: 291 25 812, DIČ: CZ 291 25 812

tel.: 353 034 037, 730 142 134  
[skola@wlastovka.cz](mailto:skola@wlastovka.cz)  
[www.wlastovka.cz](http://www.wlastovka.cz)

Pobočka Cheb:  
Zemědělská 97/21, 350 02 Cheb - Háje (ZŠ)  
Malé náměstí 2, 35002 Cheb (MŠ)  
tel.: 737 857 249  
[cheb@wlastovka.cz](mailto:cheb@wlastovka.cz)



Waldorfská základní škola a mateřská škola  
Wlaštovka Karlovy Vary o.p.s.

Modenská 15, 360 07 Karlovy Vary - Doubí

Přijměme děti v úctě,  
vychovejme v lásce  
a propusťme ve svobodě.



Waldorfská škola je školou harmonie rozumu, citu a vůle.  
Školou harmonie hlavy, srdce a rukou.

Waldorfská pedagogika vnímá dítě především z hlediska antroposofie  
a z tohoto nazírání se odvíjí i přístup k němu.

Waldorfská škola podněcuje radost z poznávání, schopnost tvořivosti,  
pravdivost citění a vnímání celistvosti člověka a světa.

Milující rodič zvažuje perspektivu dalšího vývoje svého dítěte z hlediska jeho nejplněšího uplatnění v životě. Snaží se vybrat školu, která by rozvinula schopnosti vlastního potomka a dala mu sílu obstát v dospělosti jasným myšlením, pravdivým citěním a svobodnou vůlí.

Rodiče iniciativy Wlaštovka shledali, že škola, která by zachovala svobodný proces poznávání spojený s prožitkem a rozvíjela kreativitu i dovednosti, je škola waldorfská.

Tato škola se snaží o podporu vnitřní motivace dětí a naplňování přirozené touhy po poznávání světa. To vyžaduje, aby bylo učivo pro děti smysluplné, s konkrétním vztahem ke skutečnosti, aby děti mohly spolupracovat a s pomocí učitele se samy dobíraly poznání. Waldorfské učitelé se snaží vychovat z dítěte účastníka a tvůrce dění. Metodika vyučování je založena na hluboké znalosti celistvosti lidské bytosti v procesu jejího zrání a na rozvíjení nejen intelektuální kapacity, ale i emoční a sociální inteligence, vlastní tvořivosti a uměleckého vnímání krásy světa a člověka.

## Principy waldorfské školy

- ☞ děti si místo učebnic vytvářejí své pracovní sešity, čtou z čítanek napsaných a ilustrovaných vlastními rodiči, později jsou vedeny k samostatnému studiu používáním encyklopedií, odborné literatury, atlasů a jiných dostupných pramenů
- ☞ hlavní vyučování probíhá v časově delších celcích tzv. epochách, kdy je na určité učivo nahlíženo z různých úhlů, čímž se umožní ponořit se do tématu, prožívat ho po určitou dobu, a pochopit tak jeho podstatu a souvislosti
- ☞ výuka je zaměřena na celou bytost, tzn. jsou harmonicky rozvíjeny intelektové, rytmické, umělecké, pohybové i praktické dovednosti (pletení, pečení chleba ad.)
- ☞ děti jsou od první třídy vyučovány dvěma cizími jazyky, v počátcích pouze přirozenou poslechovou a mluvenou metodou
- ☞ výkony dětí jsou popisovány individuálně a vysvědčení je předkládáno formou slovního hodnocení učitele, které je hlubokou úvahou nad dítětem a je zaměřeno na individuální pokrok žáka



- ☞ třídní učitel provází společenství třídy po celou nebo převážnou dobu školní docházky, své žáky velmi dobře zná a současně uznává jejich individuální schopnosti, proto jim může zpřístupnit vzdělání tím nevhodnějším způsobem
- ☞ děti jsou vnímány jako individuality s rozdílnou dobou vyžívání, jsou učiteli podněcovány k rozvíjení a harmonizaci svých schopností, ke spolupráci a empatickému jednání, k práci s vlastním temperamentem
- ☞ děti jsou vedeny k vědomému prožívání přírody, k chápání a prožívání lidových tradic, škola připravuje během roku několik společných slavností
- ☞ škola úzce spolupracuje s rodiči, kteří jsou formou vlastních prožitků přirozeně vtaženi do procesu výuky a výchovy svých dětí jako do společného působení, děti i rodiče vnímají školu jako přátelskou součást svého života, díky čemuž se rozšiřuje jejich sociální zázemí a s ním spojený pocit bezpečí
- ☞ škola splňuje požadavky MŠMT ČR, podléhá České školní inspekci a dalším kontrolním orgánům, plní svůj Školní vzdělávací program

## Jaké děti jsou přijímány do waldorfské školy?

Waldorfské školy jsou zásadně otevřeny pro všechny děti nezávisle na jejich víře, barvě pleti, pohlaví a výši příjmu rodičů. Rodiče se většinou nejprve účastní informačních schůzek či ukázek z vyučování, a poté se koná pohovor s jednotlivými dětmi. Také ve vyšších ročnících je možný přestup z jiné školy na školu waldorfskou a naopak.



## Musí být dítě umělecky nadané, aby mohlo být přijato do waldorfské školy?

Ne, nemusí. Waldorfská škola je vhodná pro všechny druhy nadání. Žáci zde samozřejmě také malují, kreslí a modelují; nejde při tom ale jen o výsledek, jedná se o celkový proces. Během umělecké činnosti i žáci procvičují rozmanité schopnosti až po čistě uměleckou tvorbu. Waldorfské učitelé usilují o to, aby vyváženým způsobem rozvíjeli rozum, kreativitu a osobnost žáka.

## Není tomu tak, že mají waldorfskou školu navštěvovat především děti s poruchami učení?

Rozhodně ne. Pro děti, které mají vážné poruchy chování a učení či mentální handicap a které tudíž nelze integrovat do běžné třídy, existují praktické waldorfské školy, které vycházejí z léčebné pedagogiky. Běžné waldorfské školy jsou určeny stejnému spektru dětí jako jakékoliv jiné školy s tím rozdílem, že waldorfská pedagogika oslovuje také jejich schopnosti sociální, řemeslné a umělecké.

## Je pravda, že se ve waldorfské škole neznámkuje a nepropadá?

I když se waldorfská škola zřídka hodnotí známkami, učitelé samozřejmě opravují žákovské práce. Při tomto hodnocení nevyužívají známky, nýbrž slovy formulují individuální pokroky či nedostatky žáků. Waldorfská pedagogika se řídí podle vývojových fází dítěte, proto není rozhodující jen stav vědomostí, nýbrž celkový vývoj člověka. Od první do deváté třídy zůstávají žáci podle možností v daném třídním kolektivu, i když jejich výkony třeba přechodně zaostávají. K opakování ročníku může dojít pouze ve zcela výjimečných případech.

## Co se rozumí epochovou výukou?

Vyučování hlavních předmětů (matematika, mateřský jazyk a literatura, fyzika, chemie, přírodopis, dějepis, zeměpis ad.) probíhá v tzv. epochách – dvouhodinových vyučovacích blocích, které se dělí na část rytmickou, vyučovací a vyprávěcí. Každý den po dobu 3 až 4 týdnů rozvíjí učitel jedno dané téma (např. matematické operace, stavbu domu, dějiny Řecka). Tímto způsobem se mohou žáci intenzivněji zabývat daným tématem učiva. Základní dovednosti jako psaní, čtení a počítání si žáci upevňují i mimo epochovou výuku, tedy průběžně celý rok, a k tomuto účelu jsou vyhrazené i tzv. cvičební hodiny. Další předměty - jazyky, umělecké předměty jsou vyučovány v běžných 45 minutových vyučovacích hodinách.



## Proč mají žáci po dobu celé devítileté školní docházky stejného třídního učitele?

Děti se mohou zdravě rozvíjet v takovém kolektivu, který se bude vyznačovat stálostí a jistým rytmem. Abychom jim v tomto ohledu mohli být spolehlivou oporou, doprovází waldorfský třídní učitel svou třídu podle možností po celých devět let během hlavního vyučování, které zahrnuje první dvě školní hodiny ve formě epochové výuky. Přitom se se svými žáky velmi dobře seznámí, a může tak individuálně posoudit jejich silné a slabé stránky.

## Dokáže jeden učitel kvalifikovaně vyučovat všechny předměty?

Waldorfský učitel musí projít speciálním studiem, které ho připraví na zvláštní požadavky vyučování ve waldorfské škole. Samozřejmě záleží na jeho individuálních možnostech, jakým předmětům ve třídě vyučuje. Třídní učitelé se věnují po dobu několika týdnů každé ráno během prvních dvou vyučovacích hodin danému předmětu. Poté vyučují oborové učitelé cizí jazyky, tělocvik, eurytmii, výtvarnou a hudební výchovu či řemesla. Na prvním stupni se nejedná o množství čistě odborných znalostí, nýbrž o to, aby si žáci vytvořili živý vztah k vyučované látce, aby vnímali, čím jsou a co právě prožívají.

## Bez známek a bez propadnutí... jsou pak děti vůbec motivovány k učení?

Protože se výuka ve waldorfské škole zaměřuje vždy na danou vývojovou fázi žáka a je spojena s jeho aktuální životní situací, vyskytuje se problém nízké motivace jen zřídka. Iniciativu nevyvíjejí děti na základě tlaku učitele, nýbrž ze své vlastní, zdravé motivace. Tu podporuje i forma výuky, která se opírá o prožitkovou pedagogiku, projekty a řešení problémů.

## Co je to eurytmie?

Eurytmie je umění pohybu, které je vyučováno ve všech ročnících. Na rozdíl od tanečních gymnastických nebo pantomimických pohybů, které mohou být vytvářeny zcela volně, existuje v eurytmii pro každé písmeno a tón jasně daný tělesný projev. V hláskové eurytmii např. žáci svým pohybem těla vyjadřují, jaké hlásky v básni žijí; v tónové eurytmii je pohybem vyjádřena hudební kompozice intervalu tónů.

## Hrají přírodní vědy na waldorfské škole vůbec nějakou roli? A jak si waldorfská škola stojí s výukou informatiky?

Ve waldorfské škole jsou přírodní vědy zastoupeny stejně vyváženě jako ostatní předměty. Velký důraz je kladen na pokusy z oblasti fyziky, chemie a přírodopisu, pomocí nichž žáci objevují důležité přírodní zákonitosti. Předmět informatika je pevnou součástí výuky ve waldorfské škole, přičemž pedagogové kladou důraz především na to, aby se děti před tím, než se seznámí s virtuálním světem, důvěrně seznámily se světem přirozeným a se svými sociálními a tvůrčími schopnostmi. Z těchto důvodů má informatika své místo především ve vyšších ročnících.

